

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра теорії та практики романо-германських мов

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету
іноземної та слов'янської
філології
Н.І. Кириленко
«30» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
Виробничої педагогічної практики в школі

підготовки першого (бакалаврського) освітнього рівня

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (французька))

освітня-програма Середня освіта (Французька та англійська мови)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології
«30» серпня 2019 р.
Голова
Семенов О.М., д.пед.н., проф.

Розробники:

Подосиннікова Г.І., доцент кафедри германської філології, кандидат педагогічних наук, доцент.

Боряк Н.О., старший викладач кафедри теорії та практики романо-германських мов

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри теорії та практики романо-германських мов

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

Солощенко В.М., к.п.н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Перший (бакалаврський)	Обов'язкова/вибіркова	
		Рік підготовки:	
4-й		4-й	
Семестр			
8-й		8-й	
Самостійна робота			
270 год.		270 год.	
Вид контролю:			
залік			
Загальна кількість годин - 270			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

У системі професійної підготовки вчителя іноземних мов виробнича шкільна педагогічна практика (далі – “педагогічна практика”) є особливою формою навчального процесу, яка забезпечує оволодіння студентами під керівництвом методистів і вчителів мінімумом професійно-методичних умінь, необхідним для реалізації основних функцій учителя іноземних мов.

Програму навчальної дисципліни розроблено у руслі реформи МОН України «Нова українська школа», яка передбачає створення школи, де діти будуть навчатися через діяльність, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті.

Також у робочій програмі педагогічної виробничої практики враховано зміст матеріалів спільного проекту Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки України «Шкільний вчитель нового покоління», документу «Нова типова програма «Методика навчання англійської мови» (див. за адресою <http://ngschoolteacher.wix.com/ngscht>). Зокрема, у робочій програмі використано такі принципи.

1. Методика викладання – ключова дисципліна підготовки майбутніх учителів.

Робоча програма передбачає наявність міцних зв'язків між практикою в школі та курсом методики, у межах якого студенти готувалися до практики (розроблення окремих завдань, планування розгорнутих фрагментів уроків і цілісних уроків).

Програма викладання методики розглядається як центральна ланка підготовки вчителя іноземної мови, вона поєднує теоретичні принципи та практику навчання. Головним є застосування знань у конкретних ситуаціях навчального процесу, а не самі знання. Основна мета практики – ефективна практична підготовка вчителя французької мови.

2. Різноманітність підходів до навчання.

У програмі практики діяльність студентів розглядається крізь призму інтерактивного навчання: діяльність практикантів із підготовки та проведення уроків поєднується з індивідуальною та груповою рефлексивною діяльністю (письмовий аналіз уроків учителів і колег-практикантів, взаємовідвідування та спостереження з подальшим груповим аналітичним обговоренням, мозковий штурм і групове обговорення практичних проблем тощо) та методичною науково-практичною та організаційно методичною діяльністю (підготовка та проведення методичних семінарів, майстер-класів, занять-тренінгів тощо).

Заохочується участь студентів у роботі Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур, що дає змогу студентам за бажанням виконувати більш складні завдання науково-дослідного та науково-практичного характеру (підготовка досліджень до Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, публікація тез доповідей та виступів на конференціях, статей, науково-практичних семінарів, майстер-класів, тренінгів, лекцій тощо).

3. Поточне практико-орієнтоване оцінювання протягом курсу.

Завдання для оцінювання розроблені таким чином, щоб підкріплювати процес навчання протягом всього курсу. Результати навчання студентів перевіряються за допомогою практичних завдань до семінарських (практичних) і лабораторних занять і комплексу самостійних робіт. Наприкінці курсу виконані поточні завдання використовуються для укладання портфоліо. Підсумкове оцінювання (екзамен) включає виконання як теоретичних, так і практичних завдань (планування фрагменту уроку, а також розробленого заздалегідь розгорнутого плану-конспекту уроку).

Під час педагогічної практики студенти-практиканти повинні оволодіти основами професійно-методичних умінь вчителя іноземної мови (початковий і середній ступінь навчання) у зазначеному програмою обсязі. При цьому студенти мають спиратися на зразки методичних матеріалів та використовувати настанови методиста й учителя.

Згідно вимог освітньо-професійної програми підготовки кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальність 014 Середня освіта формування у студентів **фахової професійної компетентності** потребує формування наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності (ЗК):

Виробнича педагогічна практика спрямована на формування у студентів, які виконують обов’язки вчителя іноземних мов і світової літератури, наступних компетентностей, що визначені освітньою програмою.

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуацію та/або завдання з метою виявляти шляхи для розв’язування та випрацювати рішення суперечливих проблем професійної діяльності.</p> <p>ЗК-2. Здатність використовувати набуті знання й розуміння предметності та професійної області.</p> <p>ЗК-3. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію рідною та іноземною мовою, мати навички адаптації та роботи в команді.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати досягнення інформаційних та комунікаційних технологій у вирішенні своїх професійних та життєвих завдань.</p> <p>ЗК-5. Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії й принципи в навчанні та професійній діяльності.</p> <p>ЗК-6. Здатність сумлінно виконувати професійні обов’язки, дотримуватися принципів професійної етики.</p> <p>ЗК-7. Здатність раціонально планувати час на виконання професійних обов’язків.</p> <p>ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї та мотивувати людей на досягнення загальних цілей.</p> <p>ЗК-9. Здатність цінувати та толерантно сприймати</p>
-------------------------------------	---

	<p>різноманітність думок та мультикультурність.</p> <p>ЗК-10. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки й соціального життя, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК-1. Здатність володіти теорією виховання й навчання, методикою викладання іноземних мов, сучасними підходами в навчанні іноземних мов, застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.</p> <p>ФК-2. Здатність застосовувати основні знання з галузі педагогіки та психології на практиці; використовувати ефективні способи впливу на школярів, урахувати їх вікові й психологічні особливості, створювати й згуртовувати колектив із метою вирішення освітніх завдань та освітніх потреб дітей.</p> <p>ФК-3. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземних мов, теорії та історії зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах, практиці навчання іноземних мов.</p> <p>ФК-4. Здатність знаходити, використовувати навчальну й наукову інформацію, у тому числі іншомовну, у галузі філології та методики викладання на паперових та електронних носіях.</p> <p>ФК-5. Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід із позицій останніх досягнень філологічної науки та соціальної практики.</p> <p>ФК-6. Здатність використовувати чотири види мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань із фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства.</p> <p>ФК-7. Здатність володіти системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів.</p> <p>ФК-8. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ФК-10. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії на практиці.</p> <p>ФК-11. Здатність оперативно й доцільно включатись у професійну іншомовну мовленнєву взаємодію, передбачати результати педагогічного мовлення.</p> <p>ФК-12. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання іноземних мов з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.</p> <p>ФК-13. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).</p> <p>ФК-14. Здатність орієнтуватись в основних тенденціях, що визначають сучасний стан іншомовної освіти у ЗЗСО, проектувати педагогічну діяльність.</p>

	<p>ФК-15. Здатність керувати пізнавальною діяльністю учнів, знаходити найбільш ефективні способи впливу на учнів, враховувати їх психологічні особливості, керувати роботою класу з метою вирішення освітніх завдань.</p> <p>ФК-16. Здатність здійснювати емоційно-експресивний вплив на учнівську аудиторію.</p>
--	---

Педагогічна практика на IV курсі (VIII семестр) проводиться у початкових і середніх класах середніх навчальних закладів. У процесі практики студенти виконують обов'язки вчителя іноземної мови молодших і середніх класів і помічника класного керівника.

Метою педагогічної виробничої практики є формування у студентів здатності та готовності здійснювати діяльність із навчання іноземної мови в навчально-виховних закладах на базі сформованої у них іншомовної професійної комунікативної компетентності та знань основ теорії методики, педагогіки та психології, забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, уміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу, виховання в студентів потреби систематично поновлювати свої знання й творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Основні **завдання** педагогічної практики є наступними.

1. Сформувати у практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності.
2. Розвинути у студентів уміння здійснювати виховну роботу на базі вивчення іноземної мови.
3. Сформувати у практикантів уміння проводити науково-дослідну роботу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для проходження виробничої педагогічної практики є вивчення курсів професійної підготовки за освітньою програмою, попередньо набуті знання з наук: педагогіка, психологія, лінгвістика, психолінгвістика, соціологія, культурологія, країнознавство, літературознавство, дидактика, географія, історія країни виучуваної мови, логіка тощо).

Ключовими є курси «Методика викладання іноземних мов», «Педагогіка», «Психологія», «Практика усного та писемного мовлення».

Передумовами для проходження виробничої педагогічної практики є первинна сформованість у студентів таких фахових компетентностей.

ФК-1. Здатність володіти теорією виховання й навчання, методикою викладання іноземних мов, сучасними підходами в навчанні іноземних мов, застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.

ФК-2. Здатність застосовувати основні знання з галузі педагогіки та психології на практиці; використовувати ефективні способи впливу на

школярів, урахувати їх вікові й психологічні особливості, створювати й згуртовувати колектив із метою вирішення освітніх завдань та освітніх потреб дітей.

ФК-3. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземних мов, теорії та історії зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах, практиці навчання іноземних мов.

ФК-4. Здатність знаходити, використовувати навчальну й наукову інформацію, у тому числі іншомовну, у галузі філології та методики викладання на паперових та електронних носіях.

ФК-5. Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід із позицій останніх досягнень філологічної науки та соціальної практики.

ФК-6. Здатність використовувати чотири види мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань із фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства.

ФК-7. Здатність володіти системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів.

ФК-10. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії на практиці.

3. Результати навчання за дисципліною

Результатами навчання для виробничої педагогічної практики \ наступні.

Знання	<p>ПРЗ-1. Знання закономірностей розвитку особистості, вікових особливостей учнів, їхньої психології та специфіки сімейних стосунків.</p> <p>ПРЗ-2. Знання та усвідомлення принципів, форм, сучасних методів, методичних прийомів навчання предмета в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРЗ-3. Знання та усвідомлення особливостей навчання різних груп учнів, застосування диференціації навчання, організація освітнього процесу з урахуванням особливих потреб учнів.</p> <p>ПРЗ-4. Знання та усвідомлення сучасних філологічних і дидактичних засад навчання іноземної мови та світової літератури, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті.</p> <p>ПРЗ-5. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, характеризування літературних епох, художніх напрямів, течій, жанрів, стилів, інтерпретація художніх творів класики й сучасності.</p> <p>ПРЗ-6. Знання, усвідомлення та здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання іноземної мови та світової літератури в базовій середній школі.</p> <p>ПРЗ-7. Обізнаність із елементами теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.</p>
Уміння	ПРУ-1. Уміння оперувати базовими категоріями та поняттями

	<p>спеціальності.</p> <p>ПРУ-2. Уміння застосовування сучасних освітніх технологій та методик формування предметних компетентностей учнів і здійснення самоаналізу ефективності уроків.</p> <p>ПРУ-3. Володіння формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміння відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.</p> <p>ПРУ-4. Уміння проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</p> <p>ПРУ-5. Уміння застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильової своєрідності, місце в літературному процесі.</p> <p>ПРУ-6. Уміння використовувати гуманістичний потенціал іноземної мови та світової літератури для формування духовного світу юного покоління України.</p>
Комунікація	<p>ПРК-1. Володіння україномовною та іншомовною комунікативною компетентністю та їх удосконалення.</p> <p>ПРК-2. Володіння основами професійної культури, здатність створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРК-3. Здатність забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та світової літератури, та уникати культурних конфліктів, створити умови для міжкультурної комунікації.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА-1. Усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</p> <p>ПРА-2. Відповідальне ставлення до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ПРА-3. Уміння навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>

Основні професійно-методичні вміння, якими повинні оволодіти студенти-практиканти, розподіляються на чотири групи: конструктивно-планувальні, комунікативно-навчаючи, організаційні та дослідницькі вміння.

Конструктивно-планувальні вміння:

- 1) складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою; визначати конкретні типи мети, завдання та етапи кожного уроку;
- 2) обирати ефективні прийоми досягнення поставленої мети на кожному етапі уроку;
- 3) визначати типи та послідовність виконання вправ у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів навчального матеріалу й рівнем підготовленості учнів;
- 4) використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання, засвоєння та творчого застосування в мовленнєвій діяльності мовних явищ, що вивчаються;
- 5) створювати необхідні наочні посібники для проведення уроків;

- 6) складати план позакласної роботи з іноземної мови;
- 7) складати план і сценарій позакласного заходу з іноземної мови.

Комунікативно-навчаючі вміння:

1) установлювати й підтримувати засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти: «вчитель-клас», «вчитель-учень», «учень-учень» тощо;

2) адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми та можливостей і загального розвитку учнів (застосовувати мовні опори, спрощення, здійснювані перехід від однієї форми говоріння до іншої тощо);

3) намічати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів з урахуванням вимоги досягнення відносно правильного мовлення учнів та визначати рівень сформованості їх мовленнєвих навичок і вмінь; помічати помилки учнів, усвідомлювати їх характер і використовувати комунікативно-мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби тощо).

Організаційні вміння:

1) організовувати виконання складеного плану; забезпечувати мовленнєву діяльність учнів згідно з планом уроку;

2) раціонально поєднувати колективні (фронтальні, малогрупові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з цих форм і ступеня навчання;

3) проводити навчальні ігри з урахуванням вікових особливостей учнів; проводити рольові ігри;

4) методично грамотно використовувати традиційні наочні посібники та застосовувати аудитивні, візуальні та аудіовізуальні технічні засоби навчання;

5) здійснювати різноманітні прийоми активізації мовленнєвої й розумової діяльності учнів залежно від їх вікових особливостей;

6) проводити позакласний захід іноземною мовою за складеним планом і сценарієм.

Розвиваючо-виховні вміння:

1) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал мовленнєвого матеріалу уроку;

2) формувати й розвивати на матеріалі іноземної мови інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;

3) вирішувати засобами іноземної мови завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

Дослідницькі вміння:

1) вивчати ставлення учнів до предмета і виявляти рівень сформованості мовленнєвих навичок та вмінь учнів (VI семестр – за завданням викладача);

2) здійснювати методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

3) проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків з опорою на схему або вузькоцільове завдання (VI семестр);

4) спостерігати, аналізувати й узагальнювати досвід учителів, студентів-практикантів, переносячи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи;

5) вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювали свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми й прийоми роботи.

4. Зміст практики

Під час педагогічної практики має місце розвиток у студентів професійно-методичних навичок і вмінь під час виконання конкретних практичних завдань. У процесі педагогічної практики відбувається:

- формування й розвиток професійних навичок і вмінь;
- виховання в студентів стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- закріплення, поглиблення та синтез психолого-педагогічних, методичних і предметних знань для вирішення конкретних навчальних завдань;
- свідоме застосування студентами теорії навчання в практичній діяльності, усвідомлення її професійної значущості;
- розвиток у студентів уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- ознайомлення із сучасним етапом навчально-виховної роботи в школі, передовим педагогічним досвідом;
- вироблення творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Таким чином, **зміст** педагогічної практики складається з: 1) змісту навчальної роботи; 2) змісту позакласної роботи; 3) змісту дослідницької роботи.

До **змісту навчальної роботи** студента-практиканта входять такі види діяльності:

- 1) ознайомлення зі специфікою діяльності школи даного типу (загальноосвітньої, ліцею, гімназії тощо);
- 2) складання тематичного плану уроків на основі планів учителів;
- 3) планування окремих уроків та серій уроків;
- 4) проведення уроків із дотриманням психолого-педагогічних, методичних і гігієнічних вимог до уроку;
- 5) відвідування уроків учителів та студентів-практикантів;
- 6) проведення предметного й комплексного аналізу відвіданих уроків за схемою;
- 7) проведення психолого-педагогічного аналізу уроку;

8) виготовлення наочних посібників, роздавального дидактичного матеріалу;

9) перевірка зошитів учнів;

10) проведення додаткових занять із невстигаючими;

11) участь у роботі методичного об'єднання вчителів іноземної мови, у засіданні педагогічної ради школи за результатами педагогічної практики, у підсумкових заходах із педпрактики.

До **змісту позакласної роботи** студента-практиканта входить наступне:

1) оволодіння вміннями виховання учнів на уроці засобами іноземної мови;

2) вивчення системи роботи вчителя іноземної мови, спрямованої на формування в учнів стійкого інтересу до іноземної мови;

3) спостереження та аналіз окремих видів позакласної роботи, що проводять учителі школи;

4) планування окремих видів групових та масових форм роботи, які відповідають особливостям навчання у початковій та основній школі, спільно з методистом (учителем) або з опорою на готові зразки;

5) підготовка та проведення запланованої позакласної роботи;

6) відвідування й аналіз позакласних заходів, які проводять студенти.

До **змісту науково-дослідної роботи** входять такі види діяльності:

1) проведення тестування учнів із метою виявлення рівня володіння іноземною мовою;

2) проведення опитування (анкетування) учнів із метою вивчення особистісної спрямованості та індивідуального стилю вивчення мови;

3) проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями;

4) вивчення наукової методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи, теоретичного осмислення реального навчального процесу;

5) виступи на методичних семінарах студентів-практикантів;

6) проведення спостережень із метою вивчення та узагальнення досвіду вчителів у викладанні іноземної мови;

7) проведення досліджень, необхідних для написання курсової роботи з методики навчання іноземних мов.

5. Форми організації і контролю практики.

Тривалість педагогічної практики складає 7 тижнів у VIII семестрі.

За **формою організації** педагогічна практика може бути очною, тобто відбуватися у м. Суми під безпосереднім контролем (поточним та підсумковим) методистів університету, або дистанційною, тобто відбуватися за межами м. Суми. У цьому випадку методисти університету здійснюють підсумковий контроль навчально-виховної діяльності студента-практиканта; поточний контроль якості розроблених планів-конспектів уроків і навчальних посібників здійснюється за можливістю.

Педагогічна практика за межами м. Суми відбувається за заявою студента, лише за узгодженням із відповідальним методистом кафедри теорії та практики романо-германських мов та згідно з рішенням кафедри.

Бази педагогічної практики визначають відповідальний методист університету, відповідальний методист кафедри теорії та практики романо-германських мов за узгодженням із методичною радою факультету.

Під час педагогічної практики мають місце такі **етапи навчально-виховної роботи** студентів-практикантів: початковий, основний і заключний.

На початковому етапі педагогічної практики, який триває п'ять днів, студент-практикант здійснює таку діяльність.

1. Бере участь у настановних зборах в університеті та у школі.
2. Знайомиться із класом, вивчає навчальний план, журнал, розклад уроків та ін.
3. Визначає тематику й форми проведення виховних заходів.
4. За допомогою керівника практики обирає тему наукового дослідження, пов'язану з темою курсової роботи з методики навчання іноземних мов. Приклади тем: "Групові форми роботи на уроці французької мови в 7 класі загальноосвітньої школи", "Технологія проведення мовної гри на змагання в 5 класі школи з поглибленим вивченням іноземної мови".
5. Складає індивідуальний план роботи, подає його на підпис методистові.
6. Відвідує й аналізує уроки вчителів, позакласні заходи, що проводяться вчителями іноземної мови, класними керівниками, студентами-практикантами.
7. Складає тематичний план серії уроків.

На основному етапі практики студент здійснює таку діяльність.

1. За допомогою вчителя та методиста планує та проводить не менше 3 уроків на тиждень. Практиканта допускають до проведення уроків тільки за наявності повного конспекту уроку, підписаного вчителем або методистом.

2. За вказівками вчителя розробляє й виготовляє допоміжні засоби навчання.

3. Відвідує й аналізує уроки: не менше 5 уроків на тиждень, що проводять вчителі іноземної мови та студенти-практиканти згідно з розкладом відвідувань і взаємовідвідувань.

4. За допомогою вчителя та методиста готує і проводить не менш одного позакласного заходу рідною та іноземною мовою.

5. Відвідує й аналізує позакласні заходи, здійснювані рідною та іноземною мовами, які проводять вчителі, класні керівники та практиканти (не менше двох заходів).

6. Бере участь в методичних семінарах і виступає на них із доповідями.

7. Проводить дослідну роботу за темою курсової роботи.

На заключному етапі педагогічної практики, який триває три дні, студент виконує таку роботу.

1. Готує звітні матеріали з педагогічної практики.

2. Вчасно здає стандартно оформлену звітну документацію для перевірки та оцінювання.

3. Бере участь в підсумкових заходах із педагогічної практики.

Методичне керівництво практикою та **контроль** навчально-виховної діяльності студентів-практикантів здійснюють керівник практикою від кафедри теорії та практики романо-германських мов, методисти з фаху, педагогіки та психології.

Етапи діяльності керівників педагогічної виробничої практики:

1) етап попередньої роботи, 2) початковий етап, 3) основний, 4) підсумковий етап, або етап організаційної роботи після педагогічної практики.

Керівник практикою від кафедри теорії та практики романо-германських мов:

- визначає бази практики, домовляється з адміністрацією баз (сумісно з відділом практики);
- забезпечує розподіл методистів і студентів;
- організує інструктивні збори методистів, керівників від кафедри педагогіки / психологів та студентів факультету в перший день педагогічної практики;
- проводить бесіди з вчителями, знайомиться з документацією, яку ведуть студенти;
- вибірково відвідує та аналізує уроки та позакласні заходи студентів;
- проводить бесіди з методистами про стан практики, вживає заходів щодо його удосконалення;
- організує обмін досвідом проведення педагогічної практики між методистами;
- аналізує звіти методистів із фаху і документацію студентів;
- виставляє підсумкову оцінку за педагогічну практику в атестаційний лист, залікові книжки та відомість;
- складає звіт про результати педагогічної практики і подає його до відділу практики університету;
- у співпраці з керівником педагогічної практики університету організує проведення підсумкових заходів із педагогічної практики, підсумкової конференції тощо.

Методисти з фаху:

- проводять у перший день педагогічної практики організаційного заняття з групою студентів в університеті або школі;
- здійснюють у школі попередній вибір класів, груп, учителів іноземної мови та класних керівників, вирішують інші організаційні питання;
- організують бесіди з директором, завучем, завідувачем кафедрою іноземної мови або завідувачем методичним об'єднанням школи й учителями зі студентами-практикантами;
- ознайомлюють практикантів із групами й класами, організація пасивної практики;
- затверджують індивідуальні плани роботи студентів-практикантів;

- допомагають практикантам у складанні загального розкладу уроків, позакласних заходів, взаємовідвідувань, методичних семінарів; подання складеного розкладу відповідальному методистові;
- організують відвідування та аналізу студентами уроків учителів, студентів або методиста; організацію відвідування та аналізу студентами позакласного заходу, здійснюваного іноземною мовою;
- консультують практикантів із планування серій уроків, складання планів-конспектів окремих уроків, підготовки наочних посібників і технічних засобів, проведення позакласних заходів іноземною мовою;
- відвідують уроки практикантів та аналізують їх;
- навчають студентів аналізувати урок практиканта, на якому були присутні інші студенти-практиканти;
- відвідують і оцінюють позакласний захід іноземною мовою;
- організують групові методичні семінари;
- перевіряють документацію, яку подали студенти, виставляють в атестаційний лист оцінку з фаху;
- подають керівнику практикою звіт про результати педагогічної практики в групі, а також індивідуальні плани, звіти й атестаційні листи студентів.

6. Критерії оцінювання результатів навчання.

Формами контролю навчально-виховної діяльності студентів-практикантів є такі:

- індивідуальне відвідування методистом уроків та позакласних заходів, які проводить студент-практикант;
- групове відвідування методистом та студентами-практикантами уроків та позакласних заходів, які проводить студент-практикант;
- поточна перевірка документації, планів-конспектів уроків і наочних посібників, підготовлених студентом-практикантом;
- перевірка виконання індивідуальних і групових методичних завдань;
- перевірка методистом звітної документації студента-практиканта.

Індивідуальні та групові завдання спрямовані на розвиток у студентів під час практики вмінь та навичок самостійного розв'язання виробничих завдань. Виконання одного або кількох індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їхній світогляд, підвищує ініціативу й робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим.

Практиканти отримують індивідуальні або групові завдання від методиста з фаху. Завдання мають бути 1) пов'язані з темою курсової / дипломної роботи практиканта, 2) узько спрямовані на розвиток певних вмінь / навичок на конкретному етапі навчання у школі певного типу, 3) практичними та комунікативно спрямованими за характером. Наприклад:

- комунікативні прийоми ознайомлення учнів з пасивним граматичним матеріалом у 6 класі загальноосвітньої школи;

- підсистема умовно-комунікативних вправ для формування граматичних навичок говоріння на середньому ступені навчання;
- формування граматичних навичок на старшому ступені з урахуванням індивідуального типу навчання учнів;
- різні способи організації й презентації граматичного матеріалу в підручниках з іноземної мови (старший ступінь навчання).

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, використовуються при написанні наукових і науково-практичних робіт методичного характеру.

Групові завдання забезпечують розвиток у практикантів умінь співпраці, а в деяких випадках також умінь публічної презентації результатів проведеного дослідження. Групові завдання можуть мати таку форму: підготувати підгрупу до круглого столу щодо результатів практики, дослідити ефективність використання комунікативних технологій при навчанні певного матеріалу, дослідити проблему інтересу до навчання іноземної мови та шляхів його підвищення, оформити стінгазету тощо.

Звітна документація та підведення підсумків практики.

На заключному етапі педагогічної практики, тобто протягом тижня з дня закінчення практики, студент готує звітні матеріали з педагогічної практики:

- індивідуальний план з відмітками методиста про вчасність та якість виконання запланованого;
- атестаційний лист;
- звіт про роботу;
- стандартно оформлені плани-конспекти всіх проведених уроків (перша іноземна мова – мінімум 15 уроків; друга іноземна мова – мінімум 10 уроків);
- графік відвідувань і взаємовідвідувань з відмітками вчителів про відвідання уроків, що проводять вчителі іноземної мови та студенти-практиканти згідно з розкладом відвідувань (вимоги щодо кількості уроків уточнює керівник практики);
 - 1 розгорнутий аналіз уроку іноземної мови, проведеного вчителем;
 - методичну розробку виховного заходу іноземною мовою (першою та другою);
 - методичну розробку виховного заходу рідною мовою, підписану методистом з педагогіки;
 - студенти, які проходять практику на виїзді – характеристику з місця проходження педпрактики, підписану директором або завучем та скріплену печаткою школи.

1. Здає грамотно й охайно оформлену звітну документацію в картонній папці з наклеєним титульним листом для перевірки та оцінювання.

2. Бере участь в підсумкових заходах з педагогічної практики, науково-практичній конференції тощо.

Критерії оцінювання професійно-методичної компетентності студентів.

Методист-керівник педагогічної практики керується такими критеріями оцінки уроків студентів-практикантів (основна спеціальність).

Оцінка **"ВІДМІННО"** ставиться, якщо студент самостійно, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням ступеню навчання, рівня мовленнєвої підготовки учнів, і в результаті реалізації запланованих ним навчальних дій досягнута мета уроку. При цьому:

1) повністю реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;

2) методичні прийоми відповідають умовам навчання та поставленим цілям;

3) правильно встановлено послідовність вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) практикант дає чіткі і методично грамотні установки на виконання мовленнєвих дій;

5) правильно розподіляє час на мовлення учнів і вчителя;

6) студент веде урок іноземною мовою (раціонально користуючись рідною за необхідністю), практично не робить помилок, помічає помилки учнів і володіє мовленнєвими способами їх виправлення;

7) практикант використовує різні способи активізації всіх учнів на уроці з урахуванням їх вікових особливостей і здійснює індивідуальний підхід до учнів;

8) раціонально поєднує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеню навчання;

9) студент правильно намічає об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовує різноманітні прийоми контролю, в тому числі тестування;

10) студент уміє викликати інтерес учнів до мовленнєвих дій, що виконуються на уроці;

11) грамотно використовує нетехнічні та технічні засоби навчання, як наявні, так і самостійно виготовлені;

12) епізодично користується конспектом і в ході уроку може скоригувати свою діяльність.

Оцінка **"ДОБРЕ"** ставиться, якщо студент самостійно, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням ступеню навчання, рівня мовленнєвої підготовки учнів, і в результаті реалізації запланованих ним навчальних дій мета уроку досягнута в цілому, але план виконаний неповністю. При цьому:

1) не до кінця реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;

2) методичні прийоми раціональні, відповідають поставленим цілям та умовам навчання;

3) в основному правильно встановлено послідовність вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) практикант дає чіткі і методично грамотні установки на виконання мовленнєвих дій;

5) встановлює і підтримує засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти, проте не завжди правильно розподіляє час мовлення учнів і вчителя;

6) студент веде урок іноземною мовою (раціонально користуючись рідною за необхідністю), іноді робить несуттєві мовні помилки, які сам виправляє, а також виправляє більшість помилок учнів;

7) практикант володіє різними способами активізації всіх учнів на уроці, але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них;

8) раціонально поєднує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеню навчання;

9) студент правильно намічає об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовує різні прийоми контролю, в тому числі й тестування;

10) студент уміє викликати інтерес учнів до більшості видів роботи, що проводяться на уроці;

11) використовує наявні і самостійно виготовлені посібники, але методика їх використання не завжди раціональна;

12) епізодично користується конспектом протягом уроку і в деяких випадках може скоригувати свою заплановану діяльність.

Оцінка **"ЗАДОВІЛЬНО"** ставиться, якщо студент в основному самостійно та грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив цілі, етапи, методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них, але без урахування ступеню навчання і рівня мовленнєвої підготовки учнів, і в результаті виконання запланованих ним навчальних дій мета уроку досягнута неповністю. При цьому:

1) не до кінця реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;

2) методичні прийоми не завжди раціональні, не відповідають меті;

3) мають місце порушення послідовності вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) студент недостатньо чітко дає установки на виконання учнями мовленнєвих дій;

5) значно порушується розподіл часу на мовлення учнів і вчителя;

6) студент часто переходить на рідну мову протягом уроку, робить мовні помилки і не помічає в багатьох випадках помилок учнів;

7) недостатньо володіє способами активізації учнів на уроці, не здійснює індивідуальний підхід до них;

9) нераціонально використовує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи;

10) студент неправильно намічає об'єкти контролю і критерії їх оцінювання, використовує одноманітні прийоми контролю;

11) уміє викликати інтерес до деяких видів роботи на уроці;

12) студент мало і не завжди раціонально використовує наочні посібники, не виготовляє їх сам;

13) студент постійно користується конспектом і не може скоригувати свою діяльність у ході уроку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсової роботи, практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник / Бігич О.Б. та ін. / за заг. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

2. Лепетюха А. В. Курс лекцій з методики викладання французької мови як іноземної: посібник для студ. вищ. закл. освіти освітніх рівнів «бакалавр» та «магістр» за спец. «французька мова» / авт.-укл. А.В. Лепетюха. – Вінниця: Нова книга, 2019. – 200 с.

3. Практикум з методики викладання французької мови у середніх навчальних закладах (модульний курс): посібник. / Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2006. – 430 с.

4. Bikulciene R. Cours de didactique du français langue étrangère / R. Bikulciene. – VŠĮ: Šiaulių universiteto leidykla, 2007. – 235 p. URL: http://www.su.lt/bylos/fakultetai/humanitarinis/uksk/bikulciene_cours_de%20didactique_du_francais_langue_%20etrangere_2007.pdf

5. Seara A. R. L'évolution de méthodologies dans l'enseignement du français langue étrangère depuis la méthodologie traditionnelle jusqu'à nos jours / Ana Rodríguez Seara. URL: https://qinnova.uned.es/archivos_publicos/qweb_paginas/4469/revista1articulo8.pdf

6. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2016. – 402 с.
7. Курсова робота з методики викладання іноземних мов: посібник / Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю. Ніколаєвої, С.В.Гапонової. – К.: Ленвіт, 2003. – 96 с.
8. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов: посібник Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої та В.В.Черниш. – К.: Ленвіт, 2003. – 250 с.
9. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2016. – 402 с.
10. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь. – М.: АСТ: Астрель: Хранитель, 2008. – 746 с.
11. Brown H. Douglas. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. 6th ed. – Pearson ESL, 2007. – 491 p.
12. Harmer J. How to Teach English: An introduction to the practice of English language teaching. – Harlow: Addison Wesley Longman Limited, 1998. – 198 p.
13. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. – Harlow: Longman, Pearson Education Limited, 2001. – 371 p.

Допоміжні

1. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: навч. посібник / О.Б.Бігич. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.
2. Бориско Н.Ф. Сам себе методист, или советы изучающему иностранные языки: пособие / Н.Ф.Бориско. – К.: Изд. фирма ИНКОС, 2001. – 267 с.
3. Гальскова Н.Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: пособие для студентов / Н.Д.Гальскова, Н.И.Гез. – М.: Академия, 2008. – 335 с.
4. Гез Н.И. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие / [Н.И.Гез, Г.М.Фролова]. – М.: Изд. центр «Академия», 2008. – 256 с.
5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий ред. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
6. Зєня Л.Я. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до навчання іноземних мов учнів профільної школи: моногр. / Л.Я.Зєня. – Горлівка: Вид-во ГДПШМ, 2011. – 436 с.
7. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. – М.: Просвещение, 1991. – 222 с. (Б-ка учителя иностр. языка)
8. Ильин И.П. Психология для педагогов: учебн. пособие / Е.П.Ильин. – СПб: Питер, 2012. – 638 с.
9. Квасова О.Г. Основы тестування іншомовних навичок і вмінь:

[навч. посібник]. – К.: Ленвіт, 2009. – 119 с.

10. Коньшева А.В. Современные методы обучения английскому языку / А.В.Коньшева. – 3-е изд. – Минск: ТетраСистемс, 2005. – 176 с.

11. Коряковцева Н.Ф. Теория обучения иностранным языкам: продуктивные образовательные технологии / Н.Ф.Коряковцева. – М.: Изд. центр «Академия», 2010. – 192 с.

12. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій (схеми та таблиці) / Бігич О.Б., та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.

13. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / Бігич О.Б. та ін. / під кер. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2000. – 319 с.

14. Навчальна програма «Іноземні мови» для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів 1-4 класи. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/inozemna-mova-poyasnyvalna-znz-sznz-1-4-klas-belyaeva-xarchenko-finalna-zv.pdf>

15. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>

16. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>

17. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.

18. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / [Панова Л. С., Андрійко І. Ф., Тезікова С. В. та ін.]. – К.: Вид.центр «Академія», 2010. – 327 с. - https://library.udpu.edu.ua/library_files/427509.pdf

19. Паршикова О.О. Формування основ міжкультурної комунікативної компетентності в учнів початкової школи в процесі навчання німецької мови / О.О.Паршикова // Іноземні мови. – 2018. – № 1. – С. 3-8.

20. Пассов Е.И., Кузовлева Н.Е. Урок иностранного языка. – Москва, «ГЛОССА-ПРЕСС», Ростов-на-Дону, «Феникс», 2010. – 638 с. https://fileskachat.com/file/24157_7df814b14ce390e29076237620e51aa3.html

21. Подосиннікова Г.І. Методична характеристика інтерактивного навчання іноземних мов // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2012. – Вип. 3. – С. 196-208.

22. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: посібник для студентів. / Ніколаєва С.Ю. та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2004. – 298 с.

23. Практикум з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах (на матеріалі англійської мови): посібник / Бігич О.Б., та ін.; під кер. С.Ю. Ніколаєвої та Г.С.Бадаянц. – К.: Ленвіт, 2001. – 296 с.
24. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. – К.: Вид-во Ф.С.К., 2004. – 192 с.
25. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: навч.посібник. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
26. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: продвинутый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е.Н.Соловова. – 2-е изд. – М.: АСТ: Астрель, 2010. – 272 с.
27. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / С.Ю.Ніколаєва, Г.Е.Борецька, Н.В.Майер, О.М.Устименко, В.В.Черниш та ін. – К.: Ленвіт, 2015. – 444 с.
28. *Тарнопольський О. Б. Гейміфікація в навчанні іноземних мов у вищій школі / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко, М. Р. Кабанова // Іноземні мови. – 2018. – №3. – С. 15-22. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN>*
29. Хон Р.Л. Педагогическая психология: принципы обучения / Р.Л.Хон. – М.: Деловая книга, 2002. – 736 с.
30. Щукин А.Н. Методика обучения речевому общению на иностранном языке: учебн. пособие / А.Н.Щукин. – М.: Изд-во ИКАР, 2011. – 454 с.
31. Arends R.I. Classroom Instruction and Management. – Boston: McGraw-Hill, 1997. – 307 p.
32. Brown H. Douglas. Language assessment: Principles and classroom practices. – White Plains, NY: Pearson Education, 2004. – 324 p.
33. Brown H. Douglas. Principles of Language Learning and Teaching. 5th Edition. – Pearson Education, 2006. – 410 p.
34. Brown J. D. Testing in language programs: A comprehensive guide to English language assessment. – New York: McGraw-Hill, 2005. – 307 pp.
35. Common European Framework of References for Language Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 260 p.
36. Krashen S.D. Principles and Practice in Second Language Acquisition. – Hemel Hempstead: Prentice-Hall Int., 2004. – 202 p.
37. Littlewood W. Communicative Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007. – 108 p.
38. Richards J.C., Rogers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge University Press, 1991. – 170 p.
39. Stern H.H. Fundamental Concepts of Language Teaching. – Oxford University Press, 2001. – P. 9-97.
40. Wallen N.E., Fraenkel J.R. Educational Research: a Guide to the Process. – Mahah: Lawrence Erlbaum Associates, 2001. – 548 p.

41. Williams M., Burden R. Psychology for Language Teachers: a Social Constructivist Approach. – Cambridge: Cambridge University Press, 1997. – 240 p.

Інформаційні ресурси

<http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56> – сайт Міністерства освіти та науки України: дошкільна та середня освіта

<http://osvita.ua/doc/files/news/87/8793/im.pdf> – навчальні програми для середніх навчальних закладів з предмету «Іноземна мова»

<http://www.coe.int> – офіційний сайт Ради Європи (див.: Common European Framework of Reference for Languages)

<http://www.twirpx.com/file/612403/> – Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi> – сайт МОН України

<http://methods.knlu.kiev.ua> – сайт кафедри методики Київського національного лінгвістичного університету

<http://www.britishcouncil.org.ua> – сайт Британської Ради в Україні

www.goethe.de/ins/ua/kie/ukindex.htm – сайт Гете Інститут в Україні

<http://www.eun.org> – європейська шкільна мережа

<http://fl.knlu.edu.ua> – сайт журналу «Іноземні мови» (Вид-во КНЛУ)

<http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/> – сайт журналу «Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія» (Вид-во КНЛУ)

Додатки.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

1. Студент-практикант зобов'язаний сформувані в учнів накреслені у Програмі навички та вміння щодо володіння іноземною мовою.
2. Практикант проводить свою діяльність згідно з вимогами Статуту школи, правилами внутрішнього розпорядку, виконує розпорядження адміністрації школи, вчителів та керівників педпрактики.
3. Студент-практикант має право вносити пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу, організації педпрактики, брати участь у конференціях та нарадах.
4. Студент-практикант має право одержувати консультації вчителя та методиста з усіх питань проведення педагогічної практики.
5. Студент-практикант має право користуватися бібліотекою школи, навчальними кабінетами, навчальними посібниками.
6. Один із студентів-практикантів призначається старостою групи з педпрактики.
7. Упродовж педагогічної практики студент працює в школі не менше п'яти днів на тиждень; один день самостійної роботи на тиждень закріплюється за студентом на весь період педпрактики, це відбивається у розкладі роботи студентської групи.
8. Дозвіл на проходження педпрактики за місцем проживання або роботи студент одержує у ректора університету.
9. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин і отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету.
10. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, перебування на стажуванні за кордоном), вона переноситься на період проходження практики студентами факультету заочного та вечірнього навчання без відриву від занять в університеті.
11. Студент, який одержав на екзамені "незадовільно" з практики усного та писемного мовлення і методики, до практики не допускається.
12. Студент, який має академічну заборгованість з інших дисциплін за попередній семестр, до проходження практики допускається та ліквідує академічну заборгованість у вільний від навчального навантаження у школі час.

Схема оформлення звіту з педагогічної практики
ЗВІТ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Студента-практиканта _____
Курс _____, група _____ факультету іноземних мов Інституту філології
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
Місце проходження педагогічної практики:
школа _____, клас _____
Керівники з фаху:
французька мова _____
друга іноземна мова _____
світова література _____
Керівник від кафедри педагогіки _____
Керівник від кафедри психології _____

1. Кількісні результати педагогічної практики: кількість відвіданих та проведених а) уроків, б) виховних заходів, в) позакласних заходів.

2. Характеристика ходу початкового етапу педагогічної практики: (участь у настановній конференції та бесіда з методистом; що зі сказаного допомогло під час практики; що ще б ви хотіли почути на конференції).

3. Аналіз проведеної навчальн-виховної роботи з іноземної мови: (відвідування уроків учителів, загальна коротка характеристика спрямованості та результативності уроків; аналіз проведення уроків в закріплених групах та під час замінь; ваші стратегія та тактика досягнення всіх типів цілей навчання, відповідні труднощі; аналіз наявних / використаних підручників та посібників).

4. Аналіз проведеної позакласної роботи з іноземної мови: (тема проведеного позакласного заходу іноземною мовою; стислий аналіз відвіданих позакласних заходів іноземною мовою).

5. Аналіз проведеної науково-дослідної роботи (тема науково-дослідної роботи; перелік вивченої літератури; опис проведених спостережень / експериментів за темою дослідження; назва виступу на методичному семінарі, аналіз ходу семінару; аналіз власної теоретичної та практичної підготовленості до підготовки семінарів і наукової роботи взагалі).

7. Загальна характеристика педагогічної практики (оцінка результативності практики в аспекті формування професійних умінь і мотивації, зауваження та побажання щодо організації практики).

Дата

Підпис студента-практиканта

Керівник від кафедри теорії та
практики романо-германських мов
«___» _____ року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

студента-практиканта ___ курсу _____ групи
факультету іноземної та слов'янської філології
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

_____ (ПІБ)

на період проходження
виробничої педагогічної практики
з виконання обов'язків учителя першої іноземної мови (французька)
та помічника класного керівника
з «__» _____ по «__» _____ 201_р.

1. Загальні відомості

1. Місце проходження педагогічної практики: м. _____,
середня загальноосвітня школа _____ ступенів № _____ /
гімназія _____
2. Учитель французької мови _____
3. Навчально-виховна робота проводиться в _____ класі.
4. Виховна робота проводиться в _____ класі.

2. Заплановані кількісні результати педагогічної практики

- а) запланована кількість відвіданих уроків французької мови, проведених учителем – _____,
- б) запланована кількість відвіданих уроків французької мови, проведених практикантами – _____,
- в) запланована кількість проведених уроків французької мови – _____,
- г) запланована кількість проведених позакласних заходів з французької мови – _____,
- д) запланована кількість відвіданих позакласних заходів – _____.

3. Початковий етап педагогічної практики

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	Участь у настановчій конференції, у груповій роботі з методистом та керівником педпрактики від кафедри педагогіки, психології.		
2.	Знайомство зі школою: завучем, заступником директора з виховної роботи, вчителями школи.		
3.	Ознайомлення з планом роботи вчителя французької мови, конспектами його уроків.		
4.	Знайомство з учнями класу		
5.	Знайомство з учнями класу		

4. Навчально-виховна робота з іноземної мови

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	Складання тематичного плану уроків французької мови		

	на період педпрактики.		
2.	Відвідування уроків учителів французької мови: а) зі складанням «фотографії» уроку та проведенням його поглибленого методичного аналізу (вказати ПІБ вчителя, кількість відвіданих уроків): _____ _____ б) з проведенням загального / поелементного методичного аналізу уроку (вказати ПІБ вчителя, тип аналізу, кількість відвіданих уроків):		
3.	Відвідування уроків студентів-практикантів: а) із складанням «фотографії» уроку та проведенням його поглибленого методичного аналізу (вказати ПІБ студента та кількість відвіданих уроків): _____ б) з проведенням загального / поелементного методичного аналізу уроку (вказати ПІБ студента, тип аналізу):		
4.	Проведення уроків французької мови (вказати номер, тему, дату):		
5.	Проведення позакласного заходу з іноземної мови за темою: _____		
6.	Відвідування та аналіз позакласних заходів з іноземної мови, які проводять студенти-практиканти (ПІБ, тема): _____ _____		

5. Науково-дослідна та методична робота

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	1. Підготувати презентацію / доповідь на науково-методичному семінарі з проблеми: _____ _____ 1. Взяти участь у роботі науково-методичних семінарів (доповідач, тема): 2. Взяти участь у групових консультаціях із методистом з фази (заплановані дати): _____ _____ _____ 3. Підготувати методичні матеріали з теми / проблеми (визначає методист / завуч / учитель): _____ _____ 4. Організувати проведення методичного дослідження з використанням методу (підкреслити): анкетування, тестування, бесіда, пробне навчання, розвідувальний експеримент, за темою:		

	Асистент: студент __ курсу _____		

6. Завершальний етап практики

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	Взяти участь у груповій зустрічі з методистом з фаху для рефлексії та аналізу практики.		
2.	Підготувати звітну документацію.		
3.	Подати звітні документи керівникам педагогічної практики.		
4.	Підготувати колаж / настінну газету за підсумками роботи групи студентів-практикантів.		
5.	Взяти участь у груповій зустрічі з методистом з фаху за результатами (оцінками) практики.		
	Взяти участь у підсумковій конференції з педагогічної практики		

Дата

Підпис студента-практиканта

7. Внесення змін до індивідуального плану

Погоджено

Підпис керівника практики

Висновок керівника про виконання індивідуального плану (*підкреслити*):
індивідуальний план виконано повністю / частково / не виконано

Дата

Підпис керівника практики

Звіт
про результати виробничої педагогічної практики
з виконання обов'язків учителя першої іноземної мови (французька)
та помічника класного керівника

з «___» _____ по «___» _____ 201_ р.

студента _____

З _____ групи факультету іноземної та слов'янської філології

Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Методист від кафедри теорії та практики романо-германських мов _____

Школа / гімназія _____ м. Суми / _____

Учитель французької мови _____

1. Кількісні результати педагогічної практики:

№	Зміст роботи	Заплановано	Виконано
1.	Кількість відвіданих уроків французької мови, проведених вчителем		
2.	Кількість відвіданих уроків французької мови, проведених практикантами		
3.	Кількість проведених уроків французької мови		
4.	Кількість проведених позакласних заходів з французької мови		
5.	Кількість відвіданих позакласних заходів з французької мови		

2. Початковий етап педагогічної практики

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Взяв участь у настановній конференції та груповій бесіді з методистом		
2.	Познайомився з керівництвом школи та вчителями		
3.	Ознайомився з планом роботи вчителя французької мови, підручником та іншими методичними матеріалами		
4.	Познайомився з учнями		

3. Навчально-виховна робота з французької мови

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Склав тематичний план уроків французької мови на період педагогічної практики		
2.	Відвідав уроки вчителів французької мови (у кількості – _____) із складанням «фотографії» уроку та проведенням його методичного аналізу (загального / поглибленого / поелементного – <i>необхідне підкреслити</i>): _____		
3.	Відвідав уроки французької мови студентів-практикантів (у кількості – _____) із складанням «фотографії» уроку та проведенням його методичного		

	аналізу загального / поглибленого / поелементного – <i>необхідне підкреслити</i>) ПІБ і дата:		
4.	Розробив плани-конспекти уроків та провів за розкладом всі уроки французької мови (у кількості – _____) в закріплених групах та під час замін (<i>указати дати проведення</i>)		
5.	Виготовив наочні посібники (указати тип): _____		

4. Проведення позакласної роботи з французької мови

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Відвідав позакласні заходи з французької мови (у <i>кількості – _____</i>): а) студента-практиканта / вчителя _____ на тему:		
	б) студента-практиканта / вчителя _____ на тему:		
2.	Підготував /провів позакласні заходи з французької мови (у кількості – _____) на тему: _____ Здійснив (само)аналіз проведеного позакласного заходу		
3.	Провів <i>індивідуально / у співпраці</i> проф. орієнтаційний захід, який презентує університет і факультет учням як потенційним абітурієнтам		

5. Науково-дослідницька робота психолого-педагогічного та методичного напрямку

№	Зміст роботи	Дати виконання	Відмітка про виконання
1.	Психолого-педагогічний напрямок		
	Ознайомився з основними методами педагогічної діагностики (педагогічне спостереження / тестування / анкетування тощо <i>необхідне підкреслити</i>)		
2.	Методичний напрямок		
	а) відвідав уроки, вивчав та узагальнював досвід роботи вчителів французької мови: _____		
	б) взяв участь у групових консультаціях із методистом з фазу (дати): _____		

	в) провів науково-практичний семінар за темою:		
	г) вивчав науково-методичну літературу:		
	д) розробляв вправи, допоміжні засоби навчання, фрагменти уроків та цілих уроків у відповідності до досліджуваної проблеми за своїм вибором (<i>вказати тематику</i>): _____		
	є) провів методичний аналіз мовного матеріалу підручників з французької мови, за якими працює закріплена група, з метою виявлення можливих труднощів його засвоєння; провів анкетування / опитування вчителів та учнів / зрівня володіння учнями мовним або мовленнєвим матеріалом		

6. Завершальний етап практики

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Підготував звітні матеріали з педагогічної практики		
2.	Здав звітну документацію методисту від кафедри теорії та практики романо-германських мов для перевірки та оцінювання		
3.	Брав участь у підготовці групового звіту (презентація, колаж) про результати педагогічної практики на звітній конференції		
4.	Взяв участь у підсумкових заходах з педагогічної практики / підсумковій конференції		
5.	Взяв участь у науково-методичному семінарі / студентській конференції з методичних проблем та доповів про результати своєї науково-дослідної діяльності методичного напрямку		

7. Висновки / примітки / зауваження / пропозиції

На практиці мені сподобалося _____

Я відчуваю задоволення від того, як / що _____

З'ясувалося, що я маю досить добру методичну підготовку щодо _____

Під час планування і підготовки до уроків у мене виникли труднощі щодо _____

Мені було складно _____

Було б корисним для підготовки до практики, якщо б:

а) у курсі методики _____

б) на настановчій конференції _____

в) методист з фаху _____

8. Перелік поданих звітних матеріалів з педагогічної практики з першої іноземної мови (французької), що підтверджують повноту виконання індивідуального плану під час проходження педагогічної практики.

1. Характеристика з місця проходження практики із «мокрою» печаткою та штампом школи за підписами: директора / завуча, учителя іноземної мови, учителя світової літератури, класного керівника □

2. Атестаційний лист (заповнений учителем французької мови, учителем світової літератури, класним керівником, методистами зі світової літератури, психології, педагогіки)
3. Щоденник практики (із печатками, заповнений директором / завучем, учителями та методистами)
4. Оцінювальний лист групового методиста
5. Індивідуальний план студента-практиканта з підписами вчителів і методиста
6. Звіт про результати педагогічної практики
7. Тематичний план уроків французької мови на період педагогічної практики
8. Поглиблений методичний аналіз відвіданих уроків вчителя та їх «фотографії»
 у кількості _____.
9. Поглиблений методичний аналіз відвіданих уроків практикантів та їх поглиблений методичний аналіз у кількості _____.
10. Розгорнуті плани-конспекти всіх проведених уроків французької мови з оцінками та підписом вчителя (усі за розкладом, але менше 10 – не зараховуються) у кількості _____.
11. План-конспект позакласного заходу з французької мови із (само)аналізом
12. Мультимедійна презентація (диск, друк «видачами») та тези доповіді / доповідь на методичному науково-практичному семінарі
13. Наочні посібники/матеріали належної якості у відповідності до досліджуваної методичної проблеми
14. Для тих, хто виконує наукову роботу з методики викладання іноземних мов – результати проведеної науково-дослідницької роботи методичного напрямку (акт про впровадження результатів дослідження в навчальний процес; вправи, допоміжні засоби навчання, фрагменти уроків у відповідності до досліджуваної проблеми; результати аналізу мовного матеріалу підручників, за якими працює закріплена група; результати проведення анкетування / опитування вчителів та учнів; матеріали зрізу рівня володіння учнями мовним та/або мовленнєвим матеріалом, тощо)
15. Інші матеріали за вимогою методиста (*уточнити*)

Дата

Підпис